

25 Μαΐου 2016

Η αποδοχή της ετερότητας ως πυρήνας της ορθόδοξης θεολογικής παράδοσης

Ορθοδοξία / Θρησκευτική Εκπαίδευση

Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1T3Fqv0>]

Στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές τάξεις του Δημοτικού σχολείου, ενός σχολείου με ανθρωπιστικό προσανατολισμό και περιεχόμενο, η κατηγορία του ξένου, της φιλοξενίας και της ξενικότητας ως υπαρξιακής κατάστασης, είναι ανάγκη να αξιοποιηθεί κατάλληλα σε μια θεολογία της ετερότητας. Ο ξένος είναι φίλος και όχι εχθρός, καθώς κανείς δεν είναι ιδιοκτήτης στον κόσμο αλλά μετέχει στη σύναξη των ετέρων.

Η αποδοχή του άλλου και της ετερότητας βρίσκεται στην καρδιά της ορθόδοξης θεολογικής παράδοσης. Η θεολογική προσέγγιση της ετερότητας μπορεί να εμπνεύσει έναν πολιτισμό του προσώπου και να συνδέσει τα ανθρώπινα δικαιώματα με το ήθος της κοινωνίας και της ελευθερίας ενός άλλου κοινωνιοκεντρικού πολιτισμού. Το μάθημα των Θρησκευτικών θα πρέπει να αξιοποιήσει τις αρχές και τις αξίες της ελευθερίας, της ανοικτότητας, της νηφαλιότητας, της οικουμενικότητας, της ειρηνικής συνύπαρξης κ.ά. – που κατά βάση είναι χριστιανικές- προκειμένου να οδηγηθεί σε μια εκ των ένδον αναπροσαρμογή του απέναντι στην πολιτισμική και θρησκευτική ετερότητα [93].

Οι σχέσεις αλληλοεκτίμησης, αλληλοαποδοχής και αγάπης που αναπτύσσονται μεταξύ δασκάλων και μαθητών, έχουν τη δυναμική να παρακινούν τα παιδιά περαιτέρω για μάθηση. Οι μαθητές παρακινούμενοι από το ενδιαφέρον και τη φιλική διάθεση του δασκάλου τους καταλήγουν να αγαπούν τόσο τον ίδιο, όσο και το γνωστικό αντικείμενο που εκείνος διδάσκει[94].

Απαραίτητη προϋπόθεση δεν είναι μόνο ο καλός και καταρτισμένος δάσκαλος που θα διδάξει ή το πώς θα διδάξει το μάθημα των Θρησκευτικών, αλλά και ένα μάθημα που θα στοχεύει στη διαμόρφωση καλών πολιτών σε μια ολοένα και περισσότερο διαπολιτισμική Ευρώπη. Η αναγνώριση της συμβολής της θρησκευτικής αγωγής στον εμπλουτισμό της ανθρωπιστικής διάστασης της εκπαίδευσης θεωρείται απαραίτητη και για το λόγο αυτό θα ήταν χρήσιμο να ενταχθεί ο θρησκευτικός εγγραμματισμός πλήρως στις μελλοντικές αποφάσεις όλων των ευρωπαϊκών θεσμικών Οργάνων. Η θρησκευτική εκπαίδευση στη χώρα μας οφείλει να μετεξελιχθεί σε ένα μάθημα, το οποίο μολονότι θα έχει

γνωσιολογικό περιεχόμενο και επίκεντρο την ορθόδοξη παράδοση, θα απευθύνεται σε όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από τη θρησκευτική ή ομολογιακή τους ταυτότητα, συντελώντας έτσι στην προσωπική καλλιέργεια και ανάπτυξή τους [95].

Μια σύγχρονη θρησκευτική αγωγή θα πρέπει να ανταποκρίνεται στους κυρίαρχους στόχους και στις βασικές αρχές της φιλελεύθερης αγωγής που χαρακτηρίζουν το δημόσιο σχολείο, όπως επίσης και στα ψυχοπαιδαγωγικά χαρακτηριστικά του αναπτυσσόμενου ατόμου, με κυρίαρχο την προσωπική και λογική του αυτονομία. Έτσι η θρησκευτική αγωγή θα είναι ικανή να ανταποκριθεί στο γενικό σκοπό της παιδείας, ο οποίος σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι η διάπλαση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών. Μια θρησκευτική αγωγή που αντιμετωπίζει το μαθητή ως πρόσωπο, απαλλαγμένη από ηθικισμούς και μισαλλοδοξίες, έχει ως μακροπρόθεσμο στόχο της να βοηθήσει το μαθητή μελλοντικά να φθάσει σ' ένα επίπεδο υπεύθυνης συνειδητής θρησκευτικής τοποθέτησης. Δίνεται έτσι η δυνατότητα στο μαθητή να συνειδητοποιήσει ότι η σημασία και η αξία της εθνικής ταυτότητας στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία δεν έγκειται στην αυτονόμησή της αλλά εξαρτάται από το αν προωθεί την αρμονική συμβίωση με τους συνανθρώπους μας, με δεδομένο μάλιστα το γεγονός ότι ο σεβασμός στην ετερότητα πρέπει να ξεκινάει από τον ίδιο το χώρο του σχολείου [96].

[Συνεχίζεται]

[93] Σ. Γιαγκάζογλου, *Ο διάλογος θεολογίας και πολιτισμού βασική συνιστώσα της σύγχρονης θρησκευτικής αγωγής και παιδείας*, στο διαδικτυακό τόπο www.pischools.gr/lessons/.../dialogos_theologias_politismou.doc (ημερομηνία ανάκτησης 10/8/2012) σσ. 19-28.

[94] Η. Ματσαγγούρα, *Η σχολική τάξη* (Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2008), σ. 229.

[95] Κ. Ζορμπάς, *Η δυναμική επιστροφή της θρησκείας στην Ευρώπη*, στο διαδικτυακό τόπο <http://www.amen.gr/article7778> (ημερομηνία ανάκτησης 10/11/2012) σσ. 2-5.

[96] Χρ. Βασιλόπουλου, *Σχολική Θρησκευτική Αγωγή* (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, 2008) σσ.55-57.

<http://bitly.com/1qOd10M>